

שכונה לכולם – תיאוריה של שינוי

רקע:

בשנים האחרונות, בשל השינוי הדמוגרפי שמתאפיין בגידול האוכלוסייה החרדית בשכונות, נוצרה אווירה של מאבק על אופיין של השכונות המעורבות וצביוןן. במסגרת המאבק יש מחלוקות רבות בנוגע למבני ציבור בשכונה, גני ילדים, בתי ספר וקיום אירועים בחגים ושבתות במרחב הציבורי בשכונה. מאבקים אלו יוצרים תחושה של ניכור וריחוק בקרב האוכלוסיות השונות בשכונה ומעמיקים את הפערים בינהן. נושא זה הפך להיות אתגר גם ברמה הלאומית.

יחד עם זאת קיימת הבנה בקרב כלל האוכלוסיות בשכונות המעורבות, שיש למצוא את הדרך לבניית חיים קהילתיים משותפים. הבנה זו יוצרת אתגרים והזדמנויות לפעילות משותפת תוך הכרת הצרכים של כל אחת מהאוכלוסיות בשכונה, תוך התחשבות בצרכים השונים והמגוונים.

המנהיגות השכונתית והפעילים בשכונה מהווה כוח משמעותי וחשוב ביצירת הטוב המשותף. תפיסתנו היא שקבוצת פעילים מעורבת יכולות לייצר את השיח המתאים שיהווה תשתית לחשיבה משותפת על פתרונות אסטרטגיים, לגשר על הפערים ולהפוך את המגוון האנושי בשכונה למנוע לצמיחתה.

פיתוח מודל שכונה לכולם יסייע להתמודדות נכונה של הרשויות המקומיות השונות בהתמודדות עם שכונות מעורבות ברחבי הארץ.

הרציונל:

חיבור וקירוב בין סוגי אוכלוסיות שונות תורמת לאיחוי שסעים, צמצום פערים, קידום סובלנות וערבות הדדית. ערכים הפועלים ויוצרים כלים להתמודדות עם אלימות וגזענות ובחרים לראות את המכנה המשותף הרחב וליישמו בתקווה לעתיד טוב יותר.

למפגשים והידברות בין חילונים לדתיים קיימת השפעה על החוסנה של החברה. כדי לפתח חברה בעלת חוסן חברתי ולאומי, על הפרטים שבה להרגיש תחושת שייכות ולכידות חברתית, להרגיש שיחם החברה לפרטים שבה הוא של כבוד ושל שוויון ומביאה לחוסן חברתי- נכונות של הפרטים בחברה לוותר על האינטרסים האישיים שלהם לטובת האינטרסים הקולקטיביים (אמית ופליישר, 2005).

מחקרים לאורך השנים מראים כי **הניסיון לקרב בין קבוצות הנמצאות במצב של קונפליקט הוא באמצעות מפגש בין-קבוצתי ויצירת קשרים אישיים**, שכן מפגש כזה עשוי לשנות את אמונותיהם, עמדותיהם ורגשותיהם של בני הקבוצות השונים המשתתפים במפגש. החשיפה וההיכרות עם השונה, מביא לקבלה, מחיקת סטריאוטיפים, חשיבה רב גונית, זיהוי הדמיון ומציאת מכנה משותף.

מטרת העל: יצירת תחושת השייכות והמעורבות של התושבים בשכונות מעורבות

מטרות:

- 1 בניית שותפות בין תושבים, ארגוני חברה אזרחית והרשות המקומית להנעת תהליך השינוי בשכונה
- 2 בניית כוח פעילים מכלל האוכלוסיות בשכונה, המהווה חוד חנית לקידום השכונה כבית לכלל תושביה
- 3 הגדלת ההשקעה העירונית בתכניות המבוססות חיים משותפים ומגוון רב תרבותי כמנוע צמיחה שכונתי
- 4 מיתוג שכונתי- מיתוג מחדש- משכונה במאבק לשכונה המהווה בית לכולם, בה המגוון מהווה מנוע צמיחה

המודל לשינוי

תשומות	פעילות	תוצאות טווח קצר – עד שנתיים	טווח בינוני – 3-4 שנים	תוצאות טווח ארוך - 5-7 שנים
רכז	בניית שותפויות (עם הרשות המקומית, ארגוני חברה אזרחית הפועלים בשכונה, פילנתרופיה, מגזר עסקי) וגיוס משאבים לשכונה (באמצעות פגישות)	<ul style="list-style-type: none"> הרשות תשתתף בהשקעה בתוכניות ויוזמות קהילתיות המבוססות חיים משותפים ומגוון תרבותי בשכונה עליה במודעות של הגורמים במגזרים השונים לפרויקט, עליה בנכונות וברמת העניין להשתתף בפרויקט כניסת השקעות לשכונה בנושא חיים משותפים כתוצאה מהשותפויות של ארגונים שכבר פועלים בשכונה 	<ul style="list-style-type: none"> הרשות תגדיל את השתתפותה ביוזמות התכנית ותשקיע בתוכניות נוספות המבוססות חיים משותפים בשכונה יכנסו השקעות לשכונה בנושא חיים משותפים מגורמים שבעבר לא פעלו בשכונה 	<ul style="list-style-type: none"> הרשות תפיץ את המודל לשכונות נוספות בעיר רשויות נוספות יאמצו את המודל בערים המעורבות בארץ
רכז	מיפוי מספר התושבים הפעילים בשכונה וכמות הפרויקטים הקיימים בשכונה בתחום החיים המשותפים	<ul style="list-style-type: none"> גידול במספר הפעילים בשכונה בתחום החיים המשותפים גידול במספר התכניות והיוזמות הקהילתיות בתחום החיים המשותפים 	<ul style="list-style-type: none"> ניסוח מסמך הבנות משותף-אמנת שכונה לחיים משותפים בשכונה הרחבת כמות ומגוון הפעילים מקרב האוכלוסיות השונות בשכונה 	הפצת מודלים לפעילות משותפת בשכונות ברחבי העיר והארץ
רכז	הוצאה, שיווק והפצה של קול קורא לפיתוח והפעלה של מגוון פרויקטים שכונתיים ויוזמות			

תשומות	פעילות	תוצאות טווח קצר – עד שנתיים	טווח בינוני – 3-4 שנים	תוצאות טווח ארוך- 5-7 שנים
	קהילתיות בתחום החיים המשותפים בשכונה		<ul style="list-style-type: none"> הרחבת כמות ומגוון הפרויקטים והיזמות בנושא חיים משותפים בשכונה ירידה במספר המתחים והקונפליקטים בשכונה 	
רכז	הקמת מנהיגות שכונתית מובילה של הפעילים המובילים מכלל המגזרים בשכונה (קיום מפגשים, בית מדרש, למידה משותפת, גיבוש)	בניית קהילה משותפת של פעילים מאוכלוסיות מעורבות בשכונה- הקהילה נפגשת באופן קבוע	<ul style="list-style-type: none"> הגדלת הקהילה, הפעלת פרויקט משותף בניית קהילות נוספות בשכונות אחרות בעיר חיזוק תחושת השייכות של התושבים בשכונה 	בניית קהילות מעורבות נוספות בשכונות אחרות בארץ
רכז	קיום כנס שכונתי לדיון ולמידה בנושא שכונה לכולם	<ul style="list-style-type: none"> תוצרי הכנס ישמשו באופן שוטף לתכנון הפעילות בשכונה בנושא הפצה של הידע בתחום הכשרות וההדרכות לתושבי השכונה 	<ul style="list-style-type: none"> פיתוח ידע והמשגה של חיים משותפים בשכונה הפצה של הידע בתחום הכשרות ברמה העירונית 	הפצה של הידע והמודל לשכונות משותפות נוספות בארץ
רכז, יח"צ	מיתוג מחודש של השכונה (יחסי ציבור, פרסום ושיווק)- משכונה במאבק לשכונה המהווה בית לכולם	<ul style="list-style-type: none"> חיזוק תחושת השייכות והגאווה של תושבי השכונה על כך שהם גרים בשכונה 	<ul style="list-style-type: none"> שיפור בתדמית השכונה כמקום שטוב לחיות בו בזכות המגוון האנושי וריבוי האוכלוסיות שבה, בקרב צעירים ומשפחות צעירות מחוץ לשכונה 	השכונה תהפוך לאטרקטיבית לצעירים ומשפחות צעירות מכלל המגזרים

תוצאות טווח ארוך - 5-7 שנים	טווח בינוני - 3-4 שנים	תוצאות טווח קצר - עד שנתיים	פעילות	תשומות
	<ul style="list-style-type: none"> שיפור תדמית השכונה בקרב הרשות כשכונה שמשתלם להשקיע בה בנושא החיים המשותפים, שכונה שמתפתחת ומובילה נושא זה 	<ul style="list-style-type: none"> עליה במודעות התושבים לכל הפעילות בנושא שמתרחשת בשכונה 		